

عنوان مقاله:

نگرش و بینش انتقادی ابن اثیر نسبت به عنصر ترک؛ دلائل و زمینه ها

محل انتشار:

فصلنامه سخن تاریخ، دوره 17، شماره 44 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

امامعلی شعبانی - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه مازندران، ایران

رزا معماری - کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی-دبیر تاریخ، مازندران، ایران

خلاصه مقاله:

تاریخنگاری سده های میانه اسلامی نسبت به عنصر ترک و به عنوان بازیگران اصلی این عصر-به دلائل مختلف-تصاویر، برداشتها و تحلیلهای متفاوتی ارائه می کند که از آن می توان به نگرش یا بینش تاریخی نام برد. ابن اثیر از زمره این مورخان شمرده می شود که نسبت به ترکان-به ویژه ترکان صاحب قدرت و حکومت- نگرش خاصی داشته است. لذا پژوهش با طرح این پرسش بنیادین که نگرش و بینش تاریخی ابن اثیر نسبت به عنصر ترک چیست؟ دریافته است که ابن اثیر با الکامل فی التاریخ که در حقیقت انعکاس اندیشه ها و تفکر تاریخی نویسنده و آئینه تمام نمایی از شخصیت، تفکر و بینش اوست و علیرغم همه فضیلتهای تاریخ نگاری، عموماً در رویکردی انتقادی [البته در بعد منفی] تصویر و در حقیقت بینشی ترک ستیزانه را تداعی می کند. ترکان از منظر او مشتاق به قتل و کشتارند، آنان گروهی غیر قابل اعتماد و پیمان شکن اند و ضمناً تفر عمومی از آنان در جهان اسلام در اوج است. این بینش انتقادی خود به دلائل و زمینه های متعددی از جمله رسوخ تاریخنگاری ضد ترکی، بینش عمومی و روح زمانه، کارنامه سیاسی و اجتماعی ترکان در تاریخ اسلام به ویژه در سده های ششم و آغازین دهه های هفتم هجری و نیز رویکرد کلان انتقادی تاریخنگاری ابن اثیر باز می گردد.

کلمات کلیدی:

بینش ترک ستیزانه، تاریخ نگاری، ابن اثیر، الکامل فی التاریخ، علل و زمینه ها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1980765>

